

Čo spôsobuje černenie plodov orechov?

Černenie plodov orechov môže spôsobovať **baktéria *Xanthomonas campestris pv. juglandis*** alebo **vrťivka orechová**.

Baktériová škvrnitosť napáda okrem plodov aj listy a výhonky orechov, ale najväčšie škody spôsobuje na plodoch, na ktorých sa vytvárajú postupne sa zväčšujúce tmavohnedé škvrny, prenikajúce až do jadra, čím ich úplne znehodnotia. Takto postihnuté plody predčasne opadávajú. S **černením plodov baktériového pôvodu sa stretávame už v jarnom období**.

Ak sa černenie plodov orechov objaví **až v letných mesiacoch** (júl až september), pôvodcom sú larvy **vrťivky orechovej** (*Rhagoletis completa*), ktorej muchy sa roja od poslednej dekády júna až do konca leta a samičky zapúšťajú vajíčka do oplodia orechov v menších skupinách. Vyliahnuté larvy sa živia oplodím, ktoré sa postupne sfarbuje do čiernej a získava kašovitú konzistenciu. Larvy vrťivky orechovej nedokážu do jadier orechov preniknúť, pretože v tomto období je už škrupina plodov tvrdá. Škodca má za rok jednu generáciu a prezimuje v štádiu kukiel v pôde.

Ochrana orechov proti baktériovej škvrnitosti spočíva v preventívnych postrekoch stromov mednatým prípravkom Kuprikol 50. S preventívnymi postrekmi začneme už pred kvitnutím stromov a v desaťdňových intervaloch pokračujeme dovtedy, kým pretrváva daždivé počasie.

Na ochranu orechov proti vrťivke orechovej nie sú registrované žiadne prípravky. Účinné by mali byť prípravky povolené proti vrťivke čerešňovej (Decis, Mospilan). Aplikovať by sa mali v čase rojenia škodcu (od tretej dekády júna až do polovice augusta) v dvojtýždňových intervaloch, najneskôr 30 dní pred predpokladaným zberom orechov. Na sledovanie rojenia, ale aj na odchyt múch vrťivky orechovej sa môžu použiť žlté lepové doštičky, ktoré treba zavesiť v polovici júna do korún stromov najmä z južnej strany. Napadnuté sčernené plody treba čo najskôr vysušiť a škrupinu zbaviť prilepeného suchého oplodia.

Ing. Juraj Matlák